

ปัญหาการเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย



นางสาวปาริชาติ วรณประภา

001728

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2518

I16552428

PROBLEMS IN GEOGRAPHY INSTRUCTION AT THE UPPER SECONDARY LEVEL

Miss Parichart Vunaprapa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1975

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

วิมล วัฒนวิทย์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

ดร.สุพจน์ ห... ... *ดร.ประจักษ์* ประธานกรรมการ

ดร.สุวิทย์ ... กรรมการ

ดร.สุวิทย์ ... กรรมการ

ดร.สุวิทย์ ... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

รองศาสตราจารย์ สวาท เสนาณรงค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลาวัณย์ วิทยาอุทกกุล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัญหาการเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ชื่อ

นางสาวปาริชาติ วรรณประภา แผนกวิชา มัธยมศึกษา

ปีการศึกษา

25 17

บทคัดย่อ



วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาทั่วไปเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า แบบให้เลือกคำตอบ และตอบโดยอิสระ และส่งแบบสอบถามนี้ไปยังผู้บริหาร 20 คน ครูสอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 46 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 400 คน ในโรงเรียนรัฐบาล 9 แห่ง โรงเรียนราษฎร์ 9 แห่ง และโรงเรียนมัธยมสาธิต 2 แห่ง รวม 20 โรงเรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาได้ครบ โดยคำนวณหาค่ามัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคาร์วยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและบทความ

สรุปผลการวิจัย

ผู้บริหารส่วนมากเห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนภูมิศาสตร์อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ แต่ที่เป็นปัญหาน้อยและตรงกับความเห็นของนักเรียนคือ ความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาในหลักสูตรและวิธีสอนของครู ปัญหาการบริหารการสอนที่สำคัญคือ การขาดงบประมาณในการจัดห้องสังคมศึกษา

ครูส่วนใหญ่เห็นความสำคัญและชอบสอนวิชาภูมิศาสตร์ มีความเข้าใจในแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของวิชาภูมิศาสตร์โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับค่อนข้างดี แต่ครูมีปัญหานักเรียนไม่เห็นความสำคัญและคุณค่าของวิชาภูมิศาสตร์ หลักสูตรกับคะแนนของวิชานี้ไม่สมมูลกัน ครูและนักเรียนเห็นว่าควรจะมีการปรับปรุงแบบเรียนให้มีรูปภาพ แผนที่ชัดเจน และเนื้อหาและสถิติต่าง ๆ ให้ทันสมัย เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ ใ้แก่การขาดแคลนอุปกรณ์และแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม ภาระการงานของครูมากเกินไปจนไม่มีเวลาทำอุปกรณ์การสอน และเนื้อหาในหลักสูตรมากเกินไปเป็นอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียน ส่วนการวัดผลมีปัญหาเนื่องจากขาดการวิเคราะห์ข้อทดสอบ ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างแบบทดสอบ และวัดผลการเรียนน้อยครั้ง

ครูส่วนมากต้องการความช่วยเหลือทางด้านเนื้อหาวิชา วิธีสอน การสร้างและการใช้อุปกรณ์การสอน และวิธี การวัดผลแบบใหม่ ในขณะที่เด็วกันนักเรียนต้องการให้ครูใช้เทคนิคการสอนใหม่ ๆ หลาย ๆ วิธี

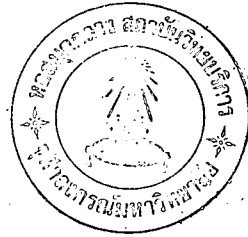
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Conclusions:

First, most of the school administrators were moderately favorable towards the problems of Geography teachers. Problems concerning teachers' knowledge and understanding of the curriculum content and teaching methodology were few. The main problem of teaching geography was the shortage of money for social studies rooms.

Second, most Geography teachers realized the importance of this subject and highly understood geography concepts and enjoyed teaching geography. Their teaching problems were an unfavorable attitude of their students toward the particular subject. The ratio of curriculum content was not equal to the number of marks. The teachers and the students also suggested that Geography texts should be improved in regards to increasing the amount of pictures and maps. Content and statistics should be up - dated. However, some of the critical problems found were the lack of teaching materials and the work overload of the teachers. Because of a too great amount of content in the curriculum, learning activities were limited.

The last finding was the problem of evaluation. There were no analyses of the tests. Moreover, the teachers still faced the problem of the shortage of materials in constructing tests and had no time to evaluate their students. The teachers needed refresher courses in their subject matter, improved methods of teaching, methods of constructing and using teaching materials and new techniques of evaluation. The students needed a variety of teaching and learning activities.



กิติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัญหาการเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" นี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากศาสตราจารย์ ดร. จงยุทธิน พุกกะมาน ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์สวาท เสนาณรงค์ ผู้ควบคุมการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาวัญย์ วิทยายุทธกุล ผู้ร่วมควบคุมการวิจัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง กรรณสูต ซึ่งได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ รวมทั้งความช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด นับตั้งแต่เริ่มงานจนกระทั่งผลงานสำเร็จลง ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้ง 4 ท่านเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์ใหญ่ อาจารย์ และนักเรียนจากโรงเรียนมัธยมศึกษา 20 โรงเรียน ในกรุงเทพมหานคร ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และ Mr. Kenneth Pas ได้กรุณาตรวจ Abstract ให้ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ปาริชาติ วรรณประภา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	10
วิธีดำเนินงานวิจัย	10
คำจำกัดความ	11
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	12
2. การวิจัยและการค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง	14
3. วิธีดำเนินงานวิจัย	25
การศึกษาคนควา	25
การสุ่มตัวอย่างประชากร	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
การวิเคราะห์ข้อมูล	28
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30



บทที่

หน้า

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	23
สรุปผลการวิจัย	74
อภิปรายผลการวิจัย	78
ข้อเสนอแนะ	89
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	98
ประวัติการศึกษา	128



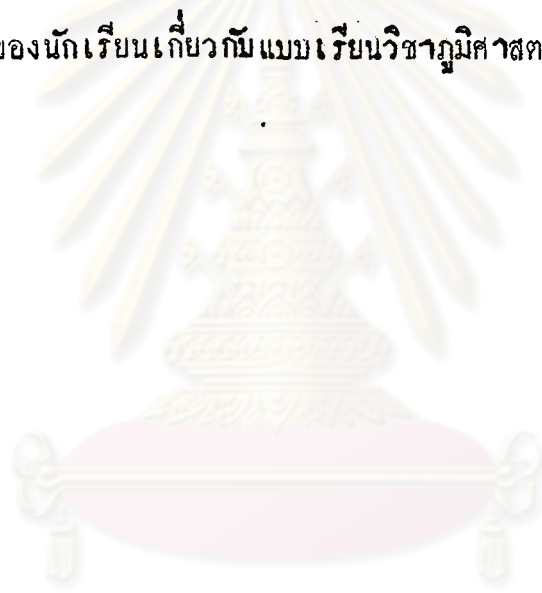
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. ลักษณะของครูสอนวิชาภูมิศาสตร์ตามความเห็นของผู้บริหาร... ..	31
2. ความเห็นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร	33
3. งานพิเศษอื่น ๆ ของครูภูมิศาสตร์	36
4. วิชาภูมิศาสตร์ที่ครูเคยศึกษามา	37
5. เหตุผลของครูที่ชอบสอนวิชาภูมิศาสตร์	38
6. เหตุผลของครูที่ไม่ชอบสอนวิชาภูมิศาสตร์	39
7. ลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูภูมิศาสตร์ ...	40
8. ปัญหาของหลักสูตรวิชาภูมิศาสตร์ที่ใช้อยู่ปัจจุบันตามความเห็นของครู ภูมิศาสตร์	41
9. วิธีการแก้ปัญหาการสอนของครูภูมิศาสตร์ เมื่อประสบปัญหาสอนไม่ทัน ตามหลักสูตร	42
10. ความสำคัญของหนังสือคู่มือการสอนวิชาภูมิศาสตร์ตามความเห็นของ ครูภูมิศาสตร์	43
11. ความคิดเห็นของครูภูมิศาสตร์เกี่ยวกับแบบเรียนวิชาภูมิศาสตร์ชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย	44
12. ความเข้าใจในแนวคิดวิชาภูมิศาสตร์ของครูภูมิศาสตร์	45
13. การเตรียมการสอนของครูภูมิศาสตร์... ..	49
14. วิธีสอนที่ครูภูมิศาสตร์ใช้สอนวิชาภูมิศาสตร์... ..	49
15. การสอนแบบบรรยายที่ครูภูมิศาสตร์ใช้สอน... ..	49
16. ความรู้สึกของครูภูมิศาสตร์หลังจากสอนจบในแต่ละชั่วโมง	50
17. ปัญหาการสอนวิชาภูมิศาสตร์ที่ครูภูมิศาสตร์ประสบอยู่	50
18. อุปสรรคที่ทำให้ครูภูมิศาสตร์สอนไม่ดี... ..	50
19. ความช่วยเหลือระหว่างเพื่อนครูในสายสังคมศึกษาซึ่งมีผลต่อการสอน วิชาภูมิศาสตร์ของครูภูมิศาสตร์... ..	51

20. การขอความช่วยเหลือของครูภูมิศาสตร์เมื่อประสบปัญหาการสอน...	51
21. ความคิดเห็นของครูภูมิศาสตร์เกี่ยวกับประโยชน์ในการพานักเรียนไป ศึกษานอกสถานที่	52
22. ปัญหาในการจัดกิจกรรมการสอนวิชาภูมิศาสตร์	52
23. ปัญหาการสอนอันอาจเกิดจากตัวนักเรียนตามความเห็นของครูภูมิ- ศาสตร์	53
24. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ของครูภูมิศาสตร์	54
25. ความเห็นของครูภูมิศาสตร์เกี่ยวกับสถานภาพของวัสดุอุปกรณ์ ...	55
26. ความเห็นของครูภูมิศาสตร์เกี่ยวกับการนำอุปกรณ์มาแสดงในชั้นเรียน	56
27. วิธีการวัดผลที่ครูภูมิศาสตร์ใช้วัดผลนักเรียนในวิชาภูมิศาสตร์ ...	58
28. เวลาการวัดผลวิชาภูมิศาสตร์ตามความเห็นของครูภูมิศาสตร์ ...	58
29. ปัญหาที่ครูภูมิศาสตร์ประสบในการวัดผลวิชาภูมิศาสตร์... .. .	59
30. ความช่วยเหลือที่ครูภูมิศาสตร์ต้องการ	60
31. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับวิชาภูมิศาสตร์	61
32. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับโรงเรียน	62
33. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับครูภูมิศาสตร์	62
34. ลักษณะของครูภูมิศาสตร์ที่นักเรียนต้องการหากมีโอกาสเลือก ...	63
35. ความรู้สึกของนักเรียนขณะที่ครูสอนวิชาภูมิศาสตร์	63
36. วิธีสอนที่ครูใช้ในการสอนวิชาภูมิศาสตร์ตามความเห็นของนักเรียน..	64
37. วิธีสอนภูมิศาสตร์ที่นักเรียนชอบ รู้สึกสนุกและเข้าใจดี... .. .	64
38. ความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอนของครูภูมิ- ศาสตร์	65
39. ชนิดของอุปกรณ์การสอนวิชาภูมิศาสตร์ที่ครูใช้มากที่สุดขณะทำการสอน	66
40. การเจริญวิทยากรของครูภูมิศาสตร์ตามความเห็นของนักเรียน ...	66

41. การไปทัศนศึกษาของนักเรียน	67
42. วิธีการวัดผลที่ครูใช้ในการวัดผลการเรียนวิชาภูมิศาสตร์ของนักเรียน	67
43. ระยะเวลาที่ครูภูมิศาสตร์ทำการวัดผลการเรียนของนักเรียน ...	68
44. วิธีการวัดผลที่นักเรียนต้องการจากครูภูมิศาสตร์เปิดโอกาสให้เลือก	68
45. หนังสือที่ครูเคยมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านหลังจากการเรียนภูมิ- ศาสตร์	69
46. ความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับแบบเรียนวิชาภูมิศาสตร์ที่ใช้อยู่ ...	69



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย